

Avrupa'da Aşırı Sağ'ın Yükselişinin Göç Politikalarına Etkileri: Hollanda Örneği

Tülin AVCU¹

Öz

İnsanlığın doğuşuyla birlikte ele alınabilecek bir olgu olan göç, insanların buldukları yerden başka bir yere geçici, kalıcı, gönüllü ya da zorunlu bir şekilde fiili olarak yer değiştirmesidir. 20. yüzyılda yaşanmış olan savaşlardan kaynaklı olarak büyük bir yıkıma uğrayan Avrupa ülkeleri, bu yıkımı bertaraf etmek ve yeniden toparlanabilmek adına göç almaya başlamışlardır. Ancak bu şekilde başlayan göç dalgası ardından aile birleşmeleri yoluyla daha da artmıştır. Bu süreçte Avrupa'ya alınmayan göçmenler yasadışı yolları da tercih ederek Avrupa ülkelerine gelmeye başlamış ve bu durum Avrupa için bir sorun teşkil etmiştir. Avrupa Birliği üye ülkeleri bu noktada sığınmacı ve göçmenlere yönelik olarak ortak anlaşmalar ile dış sınırların kontrolünü sağlamaya çalışmıştır. Soğuk Savaş'ın ardından artan göçün etkisiyle tetiklenen güvenlik endişesi, göçmenlerin bir nevi güvenlik sorunu olarak görülmesine yol açmıştır. Bu noktada da Aşırı Sağ partiler göçmenlere yönelik olarak katı söylemlere yer vermiş ve politikalarını da buna göre şekillendirmeye başlamışlardır. Özellikle yabancı düşmanlığından beslenen Aşırı Sağ Partiler son dönemde oylarını da artırmayı başarmışlardır. Bu çalışmanın amacı, Avrupa'da aşırı sağ'ın göç politikalarında yarattığı dönüşüm ve bu dönüşüm çerçevesinde yine aşırı sağın yabancı düşmanlığı ile politik olarak beslenmesinin Hollanda örneği üzerinden gösterilmesidir. Yöntem olarak, literatür taraması, içerik analizinin yanı sıra ulusal ve uluslararası gazetelerin arşiv taramaları yapılmış ve ülke incelemelerine yer verilmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuç ise; Avrupa'da ve özellikle Hollanda'da aşırı sağ'ın ve aşırı sağ partilerin oylarının yükselişe geçmesi ve bununla birlikte göçmen karşıtlığının belirgin bir hal alması, bu durumun da iktidarda olan ve iktidar arayışında olan partilerin göç politikalarında değişikliğe yol açarak politikaların sertleşmesine neden olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Aşırı Sağ, Avrupa, Geert Wilders, Göç, Hollanda

The Effects of the Rise of European Extreme Right on Migration Policies: The Netherlands Case

Abstract

Migration, which is a phenomenon that can be handled with the birth of humankind, is the actual displacement of people from one place to another in a temporary, permanent, voluntary or obligatory way. The European countries which have been through a great destruction due to the wars in the 20th century started to receive immigration in order to eliminate this destruction and recover. However, the migration wave which started in this way increased after the family reunions. In this process, immigrants who were not taken to Europe started to come to European countries by choosing illegal ways and this became an issue for Europe. At this point, the member states of the European Union have sought to ensure the control of the external borders through joint agreements for asylum seekers and migrants. The security concern triggered by the impact of increased immigration following the Cold War led to the view that migrants were seen as a kind of security problem. At this point, the extreme right parties have included solid discourses on immigrants and have started to shape their policies accordingly. Especially the extreme right parties that have fed from xenophobia have been able to increase their votes recently. The aim of this study is to show the transformation of the migration policies by the extreme right in Europe and the political nutrition of the extreme right through xenophobia in this transformation context through the case of The Netherlands. As a method, besides literature review, content analysis, archive scans of national and international newspapers were conducted and country reviews were included. The result obtained from the study is the fact that the votes of the far-right and far-right parties in Europe and especially in the Netherlands have increased and the anti-immigrant stance has become evident, and this situation has caused the changes in the immigration policies of the parties in power and in search of power.

Key Words: Extreme Right, European, Geert Wilders, Migration, Netherlands

Atıf İçin / Please Cite As:

Avcu, T. (2020). Avrupa'da aşırı sağ'ın yükselişinin göç politikalarına etkileri: Hollanda örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(1), 235-247.

Geliş Tarihi / Received Date: 10.01.2019

Kabul Tarihi / Accepted Date: 16.07.2019

¹Doktora Öğrencisi - Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, avcutulin.92@gmail.com
ORCID: 0000-0001-6463-7367

Giriş

Avrupa'da göçün II. Dünya Savaşı'nın ardından artmasıyla birlikte göç olgusu oldukça önemli hale gelmiştir. Bu artıştan dolayı Avrupa ülkeleri bu duruma bir sınır getirilmesi gerektiğinden hareketle Avrupa Birliği üye ülkeleri olarak göçmenlere yönelik ortak politika geliştirmek ve ortak bir amaç etrafında hareket etmek amacıyla birçok anlaşma imzalamışlardır. Bu anlaşmalar ise özünde, sığınmacı sayısını sınırlamaya ve iç sınırlardan ziyade dış sınırların korunmasına yönelik tutumlar içermektedir. Soğuk Savaş'ın ardından güvenlik endişesinin de artmasından dolayı bu anlaşmalarda ayrıca güvenlik açığının olmamasına da özellikle dikkat edilmiş ve çeşitli vize ve sınır kontrolü sistemleri geliştirilmiştir.

Avrupa'da son dönemlerde aşırı sağ partilerin seçimlerde oylarını yükseltmesiyle birlikte aşırı sağ ideolojide de ciddi bir artış söz konusu olmuştur. Aşırı sağ'ın özelliklerinin içerisinde yabancı düşmanlığı, islamofobi ve ırkçılık'ın bulunması ise göçmenlere yaklaşım noktasında tedirgin edici olabilmektedir. Nitekim aşırı sağ partiler bu söylemleri kullanabilmekte ve oylarını da artırabilmektedir. Bu durum ise göç politikalarında Avrupa'da bir değişim yaratmaktadır. Bu çalışmada Avrupa'dan kastedilen İkinci Dünya Savaşı'ndan itibaren Avrupa'nın Batısı'nda yaşanan göç akını ile ilgilidir. Avrupa'da Yakın Tarih Göç Dalgaları başlığı altında göçün dönemler halinde nasıl bir artış içine girdiği açıklanmıştır.

Bu anlamda çalışmanın birinci bölümünde; Göç kavramına ve yazarların tanımları, göçün çeşitlerine ve kuramlarına yer verilmiş ardından konuyla bağlantılı bir şekilde aşırı sağ kavramına ve tanımlarına değinilerek aşırı sağ'ın içinde barındırdığı unsurların neler olduğu açıklanmıştır. İkinci bölümde; Avrupa'da yükselmekte olan aşırı sağ'a ve Avrupa'da göçle beraber ortaya çıkan sonuçların aşırı sağ politikalara etkisi üzerinde durularak göç kabul eden ülkelerin uygulamış oldukları temel göç politikaları incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise; Hollanda'nın genel anlamda göç politikaları ve özellikle 2000'li yıllarla birlikte çokkültürcülük politikalarında bir dönüşüm yaşandığı noktasında birkaç örnek verilmiş ve aşırı sağcı liderlerin uygulama ve davranışlarına örnek teşkil edecek olan Geert Wilders ve partisinin politikaları üzerinde durularak çalışma tamamlanmıştır.

Yöntem

Çalışmada literatür taraması ve basın yayın organlarının arşiv araştırması yapılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olarak kabul edilen örnek olayların incelenmesi çalışmanın temel yöntemini oluşturmaktadır.

Göç Kavramı

Göç, insanların toplu olarak ve sürekli yaptıkları eylemlerden bir tanesidir. Geçmişten günümüze devam eden göç hareketlerinin bundan sonra da devam edeceğini ifade etmek yanlış olmayacaktır. Ortaylı'ya göre; bir toplumda göç sona ermişse orada toplumun da eridiği görülmektedir (Ortaylı, 2006, s. 9). Göç hareketleri son yarım yüzyılda beş kıtayı etkileyen, değişik faktörlere dayanan, ulus kavramını sorgulatan demografik açıdan milyonlarca insanı kapsayan bir süreçtir (Unat, 2002, s. 3). Göç, dünya tarihinin her döneminde görülmüştür. Bazı toplumlar göç sonucunda değişim geçirerek çok kültürlü toplumlar haline gelmişlerdir ve bazı ülkeler bu durumu kabullenirken bazı ülkeler ise kabullenememektedir. 20. yüzyılın sonlarında ulus-devletler, siyasal, kültürel, ekonomik ve toplumsal alanlarda varlık gösteren uluslararası bağlantıların yaygınlaşmasıyla, ulusal sınırları aşan göç hareketlerinin etkisinde kalmıştır (Unat, 2002, s. 3). Uluslararası göç, özellikle II. Dünya Savaşı'ndan sonra küreselleşme hareketi içerisinde önemli bir yer teşkil etmiştir (Castles ve Miller, 2008, s. 3).

Türk Dil Kurumu'nun (TDK) Büyük Türkçe Sözlüğüne göre Göç; “ekonomik, toplumsal, siyasi sebeplerle bireylerin ve toplulukların bir ülkeden başka bir ülkeye, bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi, taşınma, hicret, muhaceret” (Türk Dil Kurumu, Erişim: 09.01.2019) şeklinde tanımlanmıştır. Yine Sosyoloji Sözlüğünde de Göç; “bireylerin ve grupların sembolik, coğrafi veya siyasi sınırların ötesine, yeni yaşam alanlarına ve topluluklara doğru olan hareketlerinin ifadesidir” (Gordon, 1999, 685) şeklinde tanımlanmıştır.

Uluslararası Göç Örgütü'nün (IOM) yayınladığı Göç Terimleri Sözlüğüne göre ise, “Göç, bir kişinin veya bir grup insanın uluslararası bir sınırı geçerek veya bir Devlet içinde yer değiştirmesidir. Süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirdiği nüfus hareketleridir. Buna, mültecilerin, yerinden edilmiş kişilerin, ekonomik göçmenlerin, aile birleşimi gibi farklı amaçlarla hareket eden kişilerin göçü de dahildir” (Perruchoud ve Cross, 2013, s. 35). Anthony Giddens'a göre ise; “dünya çapında yaygın göç

örüntüleri, ülkeler arasındaki hızla değişen ekonomik, siyasi ve kültürel bağların yansıması"dır (Giddens, 2006, s. 257).

Tüm bu tanımlardan yola çıkarak bir tanım yapılacak olunursa; Göç, ekonomik, siyasal ve sosyal nedenlerden dolayı bir kişinin, ailenin ya da daha fazla insanın, ülkesinde yaşamış olduğu gerilim ve mutsuzluğun sonucunda başka bir ülkeye tamamen ya da geçici olarak yerleşmesidir. Göçün yarattığı sorunların aşırı sağ politikaları etkilediği ve yabancı düşmanlığını arttırdığını ifade etmek mümkündür. Avrupa'da bu durum 1980'li yıllardan itibaren görölmeye başlanmıştır. Bu bağlamdaki değerlendirmelerden önce aşırı sağ kavramına kısaca göz atmak yerinde olacaktır.

Aşırı Sağ Kavramı

Aşırı sağ'ı tanımlarken birçok yazar partilerin özelliklerinden yola çıkmışlardır. Parti aileleri geleneksel olarak tarihsel kökenleri; uluslarüstü bağlantılar, parti adı ya da ideoloji temelinde tanımlanmıştır. Sağ kanat bilim adamları genellikle ideolojiye odaklanmıştır. Literatürde, sağın temel ideolojisini neyin oluşturduğuna dair net bir görüş birliği yoktur. Nitekim Mudde, aşırı sağcı partilerle ilgili olan 26 farklı tanım ve 58 farklı ideolojik özellik tanımlamıştır. Bilim insanları son birkaç yıldır, radikalizm/aşırıçılık, popülizm ve milliyetçilik temelinde aşırı sağ'ı ve aşırı sağ partileri sınıflandırmışlardır. Bu özelliklerden beş tanesi genel olarak çok sık kullanılmaktadır. Bunlar milliyetçilik, zenofobi, ırkçılık, anti-demokrasi ve güçlü devlet vurgusudur (Golder, 2016,s. 478). Bazı sosyal bilimciler bu partilere neo-faşist, radikal sağ ve aşırı sağcı partiler olarak değinirken, bazıları onlara popülist, yeni popülist veya neo-popülist partiler olarak değinmektedir. Bazı sosyal bilimciler de bu partileri tek bir kategoride veya ortak bir aile içinde gruplamaya izin veren, ortak bir belirleyici özelliğın olmadığını da iddia etmektedir. Bu sınıflandırma sorunu, çoğunlukla bu partilerin aynı siyasi aile içinde bulunmaktan çekindikleri için yaşanmaktadır. Yine literatürde yeni sağ partilerin eski faşist partilerin reenkarnasyonu olduğunu iddia edenler de mevcuttur ve bu argümana göre, "aşırı sağ", sağın aşırı biçimiyken, "neo-faşizm" "aşırı sağ"ın aşırı biçimidir (Zaslave, 2004, s. 62-63).

Aşırı sağ partiler, ideolojik olarak ya aşırıdır ya radikaldir. Radikalizm, siyasal ve ekonomik sistemde reformun gerekliliğinden söz etse de demokrasinin ortadan kaldırılmasını istemez. Ancak ideolojik olarak aşırı uçta bulunan partiler demokrasi karşıtıdır. Radikal partiler doğal olarak "sistem karşıtı"dır ve radikallikleri var oldukları sisteme göre anlaşılmalıdır (Golder, 2016, s. 478). Genel anlamda aşırı sağ partiler demokrasiyi ve bireysel eşitliği reddetme, sosyo-politik sisteme radikal bir muhalefet halindedir. Avrupa'da aşırı sağ partilerin yükselişinde göçün yarattığı etkiler mutlaka dikkate alınmalıdır.

Avrupa'da Göçün Ortaya Çıkardığı Sonuçlar ve Aşırı Sağ'ın Yükseliş

Avrupa daima tarih öncesi çağlarda yaşanan nüfus hareketleriyle birlikte günümüze kadar bir göç kıtası olmuştur. Tarih öncesi dönem boyunca Avrupa da dâhil olmak üzere tüm dünyada sayısız göç hareketi meydana gelmiştir. Avrupa'daki milyonlarca kişi Amerika Kıtası'nı keşfetmek adına kıtalarını terk etmişlerdir (Parsons ve Smeeding, 2006, s. 300). 1820'den II. Dünya Savaşı'na kadar yaklaşık olarak 55-60 milyon Avrupalının Amerika'ya göç ettiği düşünülmektedir (Alkan, 2015, s. 756). Yani II. Dünya Savaşı'na kadar olan dönemde genel olarak Avrupa hep göç vermiştir ancak II. Dünya Savaşı'ndan sonra göç yön değiştirmiş ve Avrupa daha çok göç almaya başlamıştır. Göçmen kabul eden devletler, ortaya çıkan etnik farklılıkları belli politikalarla denetim altına alabilmeyi denemişlerdir. Bu politikalar üç kategori içinde ele alınabilir: Eritme/Asimilasyon(Assimilation), Farklılaştırılmış Dışlama (Differential Exclusion) ve Çokkültürlülük (Multiculturalism) (Unat, 2002, s. 281).

Asimilasyon; kişi ve grupların başka kişi ve grupların duygularını, tutumlarını öğrenerek, kendi tarih ve deneyimlerini paylaşarak ortak bir kültür etrafında bütünleşmeleri, yani bir kaynaşma sürecidir (Schnapper, 2005, s. 204). Asimilasyon politikası, göçmenleri ulusal dili öğrenme ve yeni yerleştikleri topluluğun toplumsal ve kültürel pratiğini olduğu gibi benimseme yönünde yapılan telkinlere ve kimi yerde vatandaşlık statüsünü değiştirmeye dayanır. Bu politikanın temel amacı, göçmeni çoğunluğu oluşturan toplumdan farksız bir hale getirmektir. Bu yaklaşım, Avrupa'ya farklı gerekçelerle giren göçmenleri kabul eden ülkelerin önemli bir kısmında başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Bütünleşme süreci daha uzun vadeli bir zaman çerçevesi içine oturtulmuş ve amaç, gelenleri kabul eden toplumla uyumlu bir hale getirmek olarak belirlenmiştir. Bu politikaya "integration (bütünleşme)" adı verilmiştir. Bu politika aslında katı eritme yönteminin sadece yumuşatılmış bir biçimidir ve içeriğinde yine dışlama ögesi taşımaktadır. Bir diğer

deyimle bu politikalar “farklılaştırılmış dışlama (differentiaal exclusion)” sayılabilirler (Unat, 2002, s. 281-282).

Çokkültürlülük (multiculturalism) kavramı ise, tek bir devlet altında yaşayan farklı kültürel grupları ifade eder. Farklı grupların asimilasyonuna ve toplumun homojen hale getirilmesine karşı çıkmaktadır. Çokkültürlülük; ilk olarak Kanada'da 1971 yılında bir siyaset biçimini ifade etmek için kullanılmıştır. Çokkültürlülüğün değerleri üç şekilde özetlenmektedir: Birincisi, kültürel çeşitliliğin tanınmasıdır. Bu ilke, çokkültürlülüğün yetkin kuramcılarından biri olan Charles Taylor tarafından “The Politics of Recognition” (Tanınma Politikası) olarak adlandırılmıştır. İkinci ilke, toplumsal eşitliklerdir. İlkindeki kültürel ve etnik anlamdaki eşitlik yeterli değildir, gruplar aynı zamanda ekonomik ve sosyal anlamda da eşit bir konumda olmalıdır. Son ilke ise, toplumsal bütünleşme'dir. Çokkültürcüler, toplumda farklı grupların getto'lar halinde ayrışmasına taraftar değillerdir. Onlara göre toplumda gettolaşmayı ortaya çıkartan sebep, sosyal ve ekonomik eşitsizliktir. Bu ortadan kalkınca, gettolaşma da kendiliğinden ortadan kalkmaktadır (Canatan, 2009, s. 82). Çokkültürlülükte göçmenlerin değerleri ev sahibi ülkelerin değerleri ile doğrudan karşıt olduğu durumda gerginlik yaratabilir (Appleton, 2017, Erişim: 11.03.2018). Aşırı sağ partiler bu politikalarla özellikle çokkültürcülüğe karşı çıkmaktadır. Çünkü onlar için göçmenler potansiyel suçludur (Zaslove, 2004, s. 102), ülke güvenliğini tehdit etmektedir. Bu yüzden de onları toplum içerisinde kabul etmek veya “kardeşçe yaşamak” şeklindeki söylemler mantıksızdır. Onlar milliyetçi fikirlere tutunarak göçmen ve azınlıkları dışlamakta ve onların ülkeyi terk etmelerini istemektedirler. Yani nefret söylemleri geliştiren partilerin iktidara gelmeleri halinde ve iktidarda koalisyon kurduklarında çokkültürlülük politikalarının zedeleneyeceği görülebilmektedir. Bu politikalar her ülkede farklılık gösterir bazı ülkeler göçmenleri asimile etmek isterken, bazıları çokkültürcü bir yaklaşım sergileyebilir. Ancak günümüzde özellikle aşırı sağ'ın yükselişiyle birlikte bu çokkültürcü politikaların terkedildiğini söylemek mümkündür.

Genel anlamda, yerleşimciler göç alan ülkenin nüfusundan gerek gelenekleri ve dinleri gerekse de kurumlarıyla farklılık gösterdikleri gibi farklı dilleri konuşup, farklı kültürlerle de sahip olabilirler. Buna ek olarak fiziksel görünüşleri ve giyim tarzları da farklı olabilir. Göçmenlerin konumları çoğunlukla özel yasal statülerle belirlenmektedir. Bunlar ise, yabancı olma ve vatandaş olmama şeklindedir. Hükümetlerin politikalarına bakılmaksızın göç toplumun bazı kesimleri tarafından sert bir tepki almaktadır. Hayat koşulları değişen insanlar genel olarak yeni gelen göçmenleri güvensizlik nedeni olarak algılamaktadır (Castles ve Miller, 2008, s. 17-21). Varlıklarının hak ettikleri şekilde tanınması, insanlara gösterilmesi gereken saygının gereği olmakla kalmayan, can alıcı önem taşıyan bir insan gereksinimidir (Taylor vd., 2005, s. 43). “Çiçeklerle karşılanan işçilerden, istenmeyen yabancılara dönüşmek” şeklindeki slogan uluslararası göç literatüründe yer edinmiştir (Akıncı, Ahmet ve Ercan, 2015, s. 68) ve bu da içinde bulunulan durumu gözler önüne sermektedir. Aşırı sağ, bu noktada göçü yüksek işsizliğe neden olması, güvensizlik yaratması, terör tehdidini artırması gerekçeleriyle hedef tahtasına oturtup, korkan seçmenleri seçimlerde aşırı sağ partilere oy vermesi amacıyla harekete geçirir (Zaslove, 2004, s. 100-102).

Avrupa'da aşırı sağ ve ırkçı partilerin 1980'li yıllarla beraber yükselişe geçtikleri görülmekte ve girdikleri seçimlerde de başarı elde etmektedirler. Bunlara örnek olarak; 2014 yılında Avrupa Parlamentosunun seçimlerindeki başarıları gösterilebilir. Fransa'da Marine Le Pen'in partisi Ulusal Cephe (Front National-FN), Danimarka Halk Partisi (Dansk Folkeparti-DF), İngiltere Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi (UKIP), Yunanistan'ın Altın Şafak oluşumu, Avusturya Liberal Partisi (FPÖ), Almanya'da Milliyetçi Demokratik Partisi ve Belçika'da Vlaams Belong (Yardım, 2017, s. 219) yükselişe geçmiştir. Avrupa'da aşırı sağ hareketlerin yükselişe geçtiğinin kanıtı sadece parti başarıları değildir. Aynı zamanda yaşanan birkaç olay bu durumu gözler önüne sermektedir.

1990 yılında Almanya'nın yeniden birleşmesinin ardından ülkede ırkçı şiddet önemli ölçüde bir artış meydana gelmiştir. Neo-Nazi gruplar, bazen izleyenlerin alkışları arasında, mülteci pansiyonlarına ve sokaklarda yabancılara saldırmışlardır. İlk dönemde, daha çok eski Demokratik Alman Cumhuriyeti topraklarında ırkçı saldırılar yaşanmıştır. Ancak, 1992 ve 1993 yıllarında Batı Almanya'daki kundaklama olaylarında birkaç Türk öldürülmüştür. 1992 yılında, 17 kişinin öldüğü 2.600 ırkçı şiddet olayı resmi olarak rapor edilmiştir (Castles ve Miller, 2008, s. 348-349).

Paris'te 27 Ekim 2005 tarihinde yaşanan bir olay ise hafızalara kazınmıştır. Polis tarafından kovalanan hırsızlıkla suçlanan iki gencin (17 yaşındaki Zyed Benna ve 15 yaşındaki Bouna Traorè) kovalanırken yüksek gerilim trafosu sığınması ve ardından elektrik çarpması sonucunda hayatlarını kaybetmeleri ülkede tansiyonu oldukça yükseltmiştir. Bu olayın ardından banliyölerde ayaklanmalar başlamıştır. İki gencin ölümü ile suçlanan polise karşı öfke artmış ve üç hafta süren şiddet gösterileri yaşanmıştır

(Euronews, Erişim: 31.05.2018). Bu şiddet olaylarının ardından Fransa'nın entegrasyon modeli tartişılmaya başlanmıştır. Hükümet olayların yayılmasından sonra 3 ay süreyle sokağa çıkma yasağı ilan etmiştir. Hükümet sorun olarak başarısız eğitim ve işsizliği göstermiş ve bu alanlara kaynak aktarmıştır (Dünya Bülteni, Erişim: 35.05.2018), ancak sorunun çözülmüş olmadığı yıllar geçtikçe de artarak devam ettiği görölmektedir. 2 şubat 2017 tarihinde Paris'te Afrika kökenli Theo isimli 22 yaşındaki gence polislin "cinsel saldırı" ve "ırkçı" müdahalesi sorunun kaynağının yalnızca işsizlik veya eğitimsizlik olmadığını gözler önüne sermektedir (Karaca, 2017, Erişim: 31.05.2018). Fransa'da yabancıların gettolara itilmesi bu sorunların çözüme kavuşmamasının nedenlerinden biridir.

İngiltere'de 2018 yılında Durham Üniversitesi'nde İhsan Abualrob adındaki Filistinli, barda bir kişinin ırkçı tacizine uğradıktan sonra Müslümanlara ve İslama hakaret eden 3 kişi tarafından dövölmüştür (Perspektif, Erişim: 20.02.2018). Son dönemlerde de İngiltere'de AB'den ayrılma sürecini destekleyen ve bunu ifade eden BREXIT yani Birleşik Krallık (BR) ve Çıkış (EXIT) kampanyası nedeniyle ırkçılık eğilimlerinin arttığı gözlenmektedir (Deutsche Welle, Erişim: 20.02.2018).

Yine İtalya'da 3 şubat 2018 tarihinde, 28 yaşındaki Luca Traini adındaki İtalyan genç, Macerata'da arabasından ateş açmış ve Afrikalı kişileri hedef almıştır. Daha sonra Traini'nin evinde yapılmış olan incelemelerde ise Hitler'in "Kavgam" kitabı ve "Kelt Haçı" fiğürlü bir bayrak bulunmuştur. Bu saldırının ardından aşırı sağcı parti Yeni Güç (Forza Nuova) Luca Traini'yi açıkça desteklediğini belirtmiştir (Pınar, 2018, Erişim: 17.04.2018).

Aşırı sağ partiler kendilerini, kendi toplumları içinde savunmasız ve marjinal hale gelen vatandaşların savunucuları olarak görmektedir. Bu yüzden de göçün tüm olumsuz yanlarını ortaya koymaya çalışan bir politika izleyip seçmenlerin milli ve manevi değerlerine yönelerek oylarını arttırma çabasına girmektedirler. Özellikle de göçmenlerin güvenlik sorunu ve suçun artması noktasında etkili olduklarından yola çıkarak bir politika izledikleri söylenebiler.

Hollanda'da Yükselen Aşırı Sağ'ın Göç Politikalarına Etkileri

Günümüzde Hollanda, yaklaşık olarak 17,1 milyon nüfusa sahiptir ve km2 başına yaklaşık 491 kişi düşmektedir (Statistiek, Erişim: 04.04.2018). 1971 yılında nüfusun sadece %1,6'sı bazı etnik azınlık grubunun bir üyesiydi, 1997 yılında ise bu oran %9,4 olmuştur. En büyük etnik gruplar Surinam, Fas, Türk, Molluccan ve Çin topluluklarıdır ancak son zamanlarda (siyasi) mülteciler, özellikle Ortadoğu ve Afrika'daki ölkelerdeki saldırılardan kaynaklı olarak büyük ölçüde artmıştır. Gelen insanların bu geniş kitlelere ulaşması, Hollanda'da çok hızlı ve geniş kapsamlı demografik değişiklikler yaratmıştır (Spiecker ve Steutel, 2001,s. 296).

Hollanda'da göçmenler her dönemde farklı tanımlanmışlardır. Literatürde genel olarak dört dönem vardır: 1970'li yıllara kadar bir göçmen ölkeler olmanın inkarı, 1980'lerde Azınlıklar Politikası yaklaşımı, 1990'larda Entegrasyon Politikası ve 2000'lerin başlangıcından sonra daha asimilasyona yönelik politikalar (Scholten ve Holz hacker, 2009,s. 87). Son dönemlerde ise çokkültürcülük politikalarının terk edilmesi söz konusu olmuştur.

Hollanda'da göçmenler 1950'li yıllardan 1990'lı yıllara kadar büyük bir sorun olarak görülmediği için onlara yönelik geçici politikalar uygulanmıştır. Ancak 1990'lı yıllarla beraber kültürel anlamda çıkan sorunlar Bolkestein ile birlikte dile getirilmeye başlanmış ve göçmenlerden rahatsızlık duyan toplumun belli kesimini de harekete geçirmiştir. Aşırı sağ ise bundan nemalanarak yükselişe geçmeye başlamıştır.

2000'li Yıllar: Çokkültürcülüğün Sonu Mu?

Hollanda'ya 2000'li yıllarda yoğun bir göç akışı gerçekleşmiştir. Bu göçlerle beraber doğum oranlarında hızlı bir artış meydana gelmiştir. Bu dönemde çokkültürcülüğün sonunun geldiği şekilde kamuoyunda tartişmalar yaşanmıştır.

2000 yılında hayata geçirilen Yabancılar Yasası'na göre; sığınmacılara, Cenevre Sözleşmesi'nin kriterlerini yerine getirmeleri halinde, asıl başvuru sahibi insani nedenlerle kaçımsa ya da kişi bağımlı veya küçük çocuksa üç ay içinde mülteci statüsü verilebilir. Mülteci statüsü verilen kişiler, bir yıl geçerli ve yenilenebilir bir ikamet izni alırlar. Üç yıl sonra, mültecilerin sürekli oturma izinleri verilmiş olur. Daha önceki uzun işlem sürelerini azaltmak için, yasa 48 saatlik bir değerlendirme getirmiştir. Başvurudan itibaren 48 saat içinde, bir kişinin mülteci statüsü için değerlendirilip değerlendirilemeyeceği konusunda bir karara varılır. Başvuru süreci boyunca, sığınmacılar, ölkelerinde dağılmış özel başvuru merkezlerinde yer

almakta ve başvurularının sonucunu bekleyebilmektedirler. Her belediyenin mülteciler için sosyal konut payını ayırması gerekmektedir. Mülteci nüfusunun yaklaşık üçte ikisinin büyük şehir merkezlerinin dışında yaşadığı tahmin edilse de birçoğu yurttaşlara katılmaya ya da daha fazla fırsata sahip olacağına inandığı için şehirlere taşınmaktadır. Yabancılar Yasası, sığınmacıları, mülteci statüsünün gerekçelerini sınırlayarak ve geçici izinler vererek, pek çok başvuruyu 48 saat içinde reddederek caydırmaya çalışmıştır (Main, 2006, Erişim: 06.05.2018). Göçmenlere bir bakıma çeşitli gerekçeler gösterilerek Hollanda'da ikamet etmeleri engellenmeye çalışılmıştır. Ancak bunun yanı sıra Göçmenlere yönelik olarak 2001 yılında yayınlanan “Bir Göçmen Toplumunu Olarak Hollanda” adında bir Hükümet Politikaları Bilimsel Konseyi (WRR) Raporu önceki raporlara göre göçmenleri sınıflandırmak adına yeni gelenler, azınlıklar, alloktonlar gibi ifadelerin kullanılması yerine sadece “göçmenler” ifadesini kullanmıştır. Raporda Hollanda'nın artık bir göç toplumu olduğu kabul edilmiş ve entegrasyon yerine “katılım” kelimesi kullanılmıştır (Köse, 2012, s. 65-66). Bu raporun ardından aslında beklenen göç ülkesi olduğunu kabul eden bir Hollanda'dır ancak bakıldığında 2000'li yıllarla birlikte uygulanan göç politikalarında göçmenlerin kendi ülkelerine dönmelerinin nasıl gerçekleştirileceği üzerinde durulduğu görülmüştür.

2002 yılından 2010 yılına kadar Hollanda'da Jan Peter Balkenende başkanlığında kurulan koalisyon hükümetleri ile ülke yönetilmiştir. Bu dönemlerde uygulanan göç politikalarına bakmak aşırı sağ'ın yükselme evresini görmek açısından önemli görülmektedir.

Birinci Balkenende Kabinesi Döneminde Uygulanan Göç Politikaları: Pim Fortuyn'ın Doğuşu (2002-2003)

2002 yılı ortasına kadar, Hollanda'da İşçi Partisi (PvdA), Özgürlük ve Demokrasi İçin Halk Partisi (Liberaller, VVD) ve daha küçük Demokrat 66 (D66) tarafından yönetilen bir koalisyon hükümeti iki dönem iktidarda kalmıştır. 2002 yılından önce, Hollanda birkaç yıl işgücünde tam istihdamın sağlanmasıyla ekonomik büyüme yaşamıştır. Birkaç ay sonra, siyasi partiler bir sonraki seçimlere hazırlanırken (PvdA, VVD ve D66) çeşitlikonuları düzgün bir şekilde ele almamış ve birçok konuyu ihmal etmiştir. Ekonomik büyümeye rağmen, kamu taşımacılığı, eğitim, sağlık sektörü ve polis teşkilatı alanındaki düşük devlet harcamaları, başarısız sayılan özelleştirme hamleleriyle beraber, olumsuz durumlar ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra 11 Eylül'ün getirdiği güvensizlik ortamı ile beraber göçmenler terörist olarak algılanmış ve entegrasyon sorunları da baş göstermiştir. 2002 seçimleri ile birlikte PvdA, VVD ve D66 koalisyonu sona ermiştir. CDA (Hristiyan Demokratlar Birliği) en büyük parti olarak geri dönerken, seçim öncesinde ise Pim Fortuyn tarafından yeni bir siyasi parti kurulmuştur (Momers ve Velthuis, 2010, s. 41).

Fortuyn, sağ kanat dergisi olan Elsevier'de yazılar kaleme alarak Leefbaar Nederland (Liveable Holland) partisinin genel başkanı olmadan önce çeşitli siyasi partilerde aktif görev yapmıştır. Fortuyn, İslam'ı “geri bir din” olarak adlandırmış ve Hollanda'nın, mevcut olanların tamamen entegre olmasına kadar, mülteci de dâhil olmak üzere tüm göçmenlere sınırlarını kapatması gerektiğini savunmuştur. Fortuyn'un, bir gazeteye verdiği röportajda anayasanın eşitlik bölümünün kaldırılması gerektiğini de savunmasının ardından Leefbaar Nederland (LN-Yaşanabilir Hollanda) Parti Liderliği onu görevden almıştır (Ghillebaert, 2004, s. 3). Bu durum onun kendi partisini kurmasının yolunu açmıştır: Lijst Pim Fortuyn-Pim Fortuyn Listesi veya LPF (Ersanilli, 2007, Erişim: 23.03.2018).

Fortuyn, 2002 yılı başında partisiyle dünyada ünlü olmuştur. Hollanda'daki yeni/modern politikanın geleneksel bir hareketi olarak LPF, bir anti-hareketir ancak bir şeyleri değiştirmek isteyen ve aynı zamanda bu değişimin nasıl göz önüne alınması gerektiğine ve nasıl başarılılabileceğine işaret eden bir harekettir ve bütün geleneksel partilere açıkça karşı çıkmıştır. Pim Fortuyn'un her ne kadar ulusal mücadelenin insanı olduğuna inanılmış olsa da daha sonra Pim Fortuyn kontrol altına alınamamıştır (Ghillebaert, 2004, s. 7-8). Mart 2002'de Rotterdam'daki yerel seçimlerde Fortuyn'un partisi oyların %36'sını kazanmıştır. LPF'nin sandıklarda yükselmeye başlamasıyla birlikte, bazı politikacılar ve gazeteciler Fortuyn'u Fransa'nın Jean Marie Le Pen'i ya da Avusturya'nın Jörg Haider'i gibi sağcı liderlerden biri olarak görmeye ve onlarla karşılaştırmaya başlamışlardır. Ancak Fortuyn, “sağ kanat” etiketini reddetmiştir (Endres, 2018: 3). Pim Fortuyn kendi yoluna gitmeye ve bu tek amaçtan oluşan bir parti ile ulusal seçimlere gitmeye karar vermiştir. Fortuyn'un siyasi kariyeri ise genel seçimlerden bir hafta önce 6 Mayıs 2002 tarihinde suikasta kurban gitmesiyle trajik bir şekilde sona ermiştir (BBC Türkçe, Erişim: 26.10.2018). Fortuyn'un mirasçısı ise ileride görülecek olan Geert Wilders olmuştur.

2002 seçimlerinde Christen Democratisch Appel (CDA-Hristiyan Demokratlar Birliği) en çok sandalyeyi kazanmış ancak lideri olmasa da LPF 26 milletvekili kazanmış ve oyların %17,6'sı ile ikinci sıraya gelmiştir (Ersanilli, 2007, Erişim: 23.03.2018). Sonuç olarak ise, birçok partinin seçim gündeminde

göç ve sığınma sorunları yer almıştır. CDA, LPF ve VVD arasında bir koalisyon kurulmuş ve CDA'dan Jan Peter Balkenende ise Başbakan olmuştur. Bu hükümete göre, Göç İşleri Adalet Bakanlığı'ndan çıkarılmış ve yabancı sorunu ve entegrasyonuna yönelik bir bakanlar kurulu oluşturulmuştur. Bu makama ise, LPF üyesi Hilbrand Nawijin gelmiştir (Momers ve Velthuis, 2010, s. 41). 2003 seçimlerinde LPF, koltuklarının çoğunu kaybetmiş ve siyasi sahneden de yavaş yavaş silinmiştir (Ersanilli, 2007, Erişim: 23.03.2018). LPF içinde yaşanan iç savaşlardan dolayı, Birinci Balkenende Hükümeti kısa bir süre hayatta kalmış ve görevini tamamladıktan dört ay sonra düşmüştür. Kısa ömürlü Birinci Balkenende döneminde, sığınma merkezlerinden tahliyeyi kolaylaştıran Yabancılar Yasası'nın etkileri ve olumsuz politik iklim, gönüllü geri dönüş yardımı için daha fazla başvuruya yol açmıştır.

İkinci ve Üçüncü Balkenende Kabineleri Döneminde Uygulanan Göç Politikaları (Mayıs 2003- Haziran 2006; Haziran 2006-Şubat 2007)

İlk Balkenende hükümetinin düşüşüne rağmen, CDA en büyük parti statüsünü korumuş ve Balkenende ikinci bir kabineyi oluşturabilmiştir. CDA, VVD ve D66 ile bir koalisyonla girmiştir. LPF, Meclis'teki 26 sandalyesinin 18'ini kaybetmiş ve hükümete geri dönmemiştir. Göçmenlik ve Entegrasyon Bakanlığı görevi VVD'den Rita Verdonk tarafından alınmıştır. 30 Haziran 2006 tarihinde D66, kabineden çıkmıştır. Geri kalan iki parti ise (CDA ve VVD), yeni seçimlere hazırlanmak için geçici Balkenende III yönetimini oluşturmuştur (Momers ve Velthuis, 2010, s. 4).

2003 yılında Sosyal ve Kültürel Planlama Ofisi, Adalet Bakanlığı ile birlikte evrenselcilikten asimilasyona dönüşü anlatan "Entegrasyon Politikasının Yeni Stili" adında bir rapor yayınlanmıştır. Yeni bakan Rita Verdonk, göçmen entegrasyonuna ya da "yeni tarz" olarak adlandırılan entegrasyon politikasına daha asimilasyonist bir yaklaşım geliştiren çeşitli politika belgeleri hazırlamıştır. Bu yeni politikanın felsefesi adını Stef Blok'tan almış olup, Blok Komitesi olarak bilinen "Entegrasyon Politikası Üzerine Geçici Parlamento Araştırma Komitesi"nin tavsiye niteliğinden raporuna bir cevap niteliğindedir. Rapora göre sorunlar karmaşıktır, azınlık nüfusunun büyük bir kısmı ekonomide aktif olarak yer almamakta ve ayrıca toplumun sürekliliği de tehlikeye girmektedir. "Toplumun sürekliliğini" desteklemek için, kültürel kimliklerin çeşitlenmesi yerine farklılıkların birbirine bağlanması gerekmektedir (Bekaroğlu, 2010, s. 122). Bu bağlamda hükümet, Blok Komitesi'nin göçmen entegrasyonunun bazı önemli yönlerini, özellikle entegrasyonun sosyo-kültürel yönlerini ve bazı azınlık grupları arasındaki suç oranlarını görmezden geldiği noktasında hayal kırıklığını dile getirmiştir (Scholten, 2011, s. 97). Yeni Stil Entegrasyon Politikası'nın önem verdiği konu daha önceki politikalara kıyasla ulusal sosyal uyum ve ulusal kimlik hakkındaki endişelerdir (Bekaroğlu, 2010, s. 123). Yeni anlayışa göre, Hollanda'nın çokkültürlü toplum olduğu düşüncesi çürümüştür (Köse, 2012, s. 67). Göçmenlerin ayrı bir kültüre sahip olmasından ziyade Hollanda kültürü içerisinde eritilmesi gerektiği yönünde bir algı gelişmiştir.

Balkenende II/III'ün göçle ilgili tutumu önceki koalisyon hükümetine benzemektedir. Koalisyon Anlaşması'nın tarafları, reddedilen sığınmacılar için etkili bir geri dönüş politikasına ihtiyaç olduğunu savunmuşlardır. Kasım 2003 tarihindeki "İade Politikası Belgesi" daha geniş toplumsal meselelere, özellikle kamu düzeninin, güvencenin ve refah devletinin genel olarak yaşayabilmesinin sağlanmasına önem vermiştir. Yani hukukun üstünlüğüne dayanan bir devletin topraklarında yasadışı bir şekilde mevcut olan büyük bir grup insanın varlığı oldukça zıt bir durumdur. Ayrıca yasadışı ikamet, ekonominin kötü olmasına ve bunla bağlantılı savunmasız, korunmasız bir sosyal konuma yol açacağı ifade edilmiştir. Bu savunmasızlık ise sömürü ile sonuçlanabilir ve insanlar yasadışı veya cezai faaliyetlerde bulunmaya başlayabilir. Ayrıca çok sayıda yasadışı olarak kalan yabancı, belediyeler için idari bir yük oluşturmaktadır. Belge, bu anlamda "kabul edilmeyenlerin geri dönüşü" nü savunmaktadır. Geri dönüşü mümkün olmayan kişilere ise ikamet izinleri sağlama politikası devam etmekte ancak Verdonk gönüllü geri dönüşün mümkün olması gerektiğini savunmuştur. Bu anlamda Verdonk, tüm devletlerin kendi vatandaşlarını yeniden kabul etme zorunluluğunu vurgulamıştır (Momers ve Velthuis, 2010, s. 4, 47)

Balkenende II/III döneminde, geri dönenler için daha kapsamlı yeniden entegrasyon desteği acil bir politika ihtiyacı olarak görülmüştür. Bu dönemde, çok kapsamlı geri dönüş ve yeniden entegrasyon programı olan RANA (Return and Reintegration of Afghan Nationals to Afghanistan-Afganistan'a Afgan Vatandaşlarının Geri Dönüşü ve Yeniden Entegrasyonu) kurulmuştur.

Afganistan'daki istikrarsız durumun bir sonucu olarak, 1990'ların sonunda Afgan sığınmacılar Hollanda'da geçici koruma hakkına sahip olmuşlardı. 2002 yılında Afganistan'ın güvenli olduğu düşünülürken, Hollanda'daki tahmini 25.000-38.000 Afgan'ın bir kısmı kendi ülkelerine dönmeye

çağrılmıştır. Bu nedenle 2002 sonunda, Afganların gönüllü geri dönüşünü kolaylaştırmak için bir REAN Plus programı kurulmuş ancak kısa bir süre sonra, çok sayıda Avrupa ülkesinin, geri dönüş yapmayı seçen çok sayıda Afgan sığınmacı ile uğraşmak zorunda kaldığı anlaşılmıştır. Bu nedenle ilk defa, çok sayıda Avrupa ülkesi bir geri dönüş ve yeniden entegrasyon programı oluşturulmasında işbirliği yapmıştır. REAN Plus programı 2004 yılı başında sona ermiştir. RANA programı ise hem gönüllü geri dönenler hem de zorla çalışanlar için imkânlar sunmuştur. Hollanda için bu bir süredir Afganlara yönelik iki projenin eşzamanlı olarak çalıştığı anlamına gelmektedir. REAN Plus temel olarak finansal reentegrasyon desteğini sağlamış, RANA ise (birincil) barınma, eğitim, sağlık tesisleri, ulaşım ve işletme gibi hizmetlere daha fazla odaklanmıştır (Momers ve Velthuis, 2010, s. 50).

Göç politikaları dışında bu dönemde dikkati çeken ve aynı zamanda aşırı sağ'ın yükselişine kanıt olabilecek bir durum ise, 2 Kasım 2004 tarihinde, popüler bir yönetmen olan Theo van Gogh'un Fas kökenli genç bir Hollandalı tarafından öldürülmesi olayı olmuştur. Hollanda siyasi tarihinde politik suikastlar nadiren olduğu için Pim Fortuyn ve Theo van Gogh suikastları ülkede şok etkisi yaratmıştır. Theo van Gogh'a suikast düzenleyen kişi Fas kökenli radikal bir Müslüman olan Mohammed Bouyeri'dir (Bekaroğlu, 2010, s. 143-144). Bu olayların ardından bir dizi eylem ve kutuplaşma yaşanmıştır. Öncelikle aşırı sağ harekete bağlı bazı gruplar İslami sembollere saldırarak durumu istismar boyutuna taşımışlardır. İslami okulların ve camilerin ateşe verilmesi buna örnek teşkil etmektedir (Penninx, 2005, s. 9-10). Suikastın ardından bir de bu olayların yaşanması ülkede bir sivil savaş olduğu izlenimi vermiş ve bu da kamuoyunda "çokkültürlü trajedi", "İslami Terörizm" gibi konularla ilişkilendirilmiştir (Alacahan ve Duman, 2011, s. 62, 64). Avrupa'da yükselen aşırı sağın en çarpıcı biçiminin Hollanda'da olduğunu söylemek yanlış olmaz çünkü Müslüman karşıtlığı ile göçmen karşıtlığının Hollanda'da örtüştüğü görülmektedir.

Dördüncü Balkenende Kabinesi Döneminde Uygulanan Göç Politikaları (2006-2010)

Şubat 2007'de, CDA, PvdA ve Hristiyan Birlik Partisi (CU- Christian Union)'nden oluşan yeni bir koalisyon hükümeti, Balkenende'nin Başbakan olarak başkanlık ettiği göreve başlamıştır. Nebahat Albayrak, Adalet Bakanlığı'na bağlı, hükümetin yabancılar politikasından sorumlu devlet sekreteri olarak göreve gelmiştir ve Türk asıllıdır. Bu dönemde uygulanan politikalar genel olarak ele alınırsa, Balkenende IV hükümetinin önceki yönetimin politikalarının devamı niteliğinde girişimlerde bulunduğu söylenebilir. 25 Mayıs 2007 tarihinde imzalanan VNG (Hollanda Belediyeler Birliği) ile yapılan anlaşmada, geri dönüş sürecinin tekrar yoluna girmesi, belediyenin konaklama tesislerinin (reddedilen sığınmacılar için) sona ermesi gibi konular son derece önemli görülmektedir (Momers ve Velthuis, 2010, s. 54-56).

Balkenende III döneminde önemli bir ivme kazanmaya başlayan, daha gönüllü geri dönüşü daha fazla yeniden entegrasyon odaklı bir yaklaşım için destek büyümeye devam etmiştir. Bunun için önemli bir adım, sığınmacı ve göçmen grupları ile ilgili on örgütlenmenin ortaklaşa Adalet ve Kalkınma Bakanlığı'na geri dönüş ve yeniden bütünleşme ile ilgili bir vizyon sunmasıyla ortaya çıkmıştır. Hollanda'da kalmasına izin verilmeyen kişilerin güvenli bir şekilde geri dönmeleri adına onları destekleyen tamamlayıcı bir yaklaşım önerilmiştir. Bu girişim farklı siyasi partiler tarafından coşkuyla karşılanmış ve hükümet, 10 milyon Avro'ya kadar bir tutarı toplamayı kabul etmiştir. Reddedilen sığınmacılar için yeniden bütünleşme amacıyla nakit hibe sağlamak için programın sürdürülmesinin yanı sıra, Belge özellikle reentegrasyona destek vermiştir (Momers ve Velthuis, 2010, s. 56). Bu dönem bir bakıma Jan Peter Balkenende III döneminin devamı niteliğinde olmuştur.

2010'dan Günümüze Yaşanan Gelişmeler

2010 yılında Hollanda'daki siyasi manzara büyük ölçüde değişmiştir. Mart 2010'da belediye seçimleri yapılmış ve Halkın Özgürlük ve Demokrasi Partisi (VVD), Demokratlar 66 (D66) en çok sandalyeyi alan partiler olmuştur. Aşırı Sağcı ve yeni kurulan Özgürlük Partisi (PVV) ise siyasi arenaya girmiştir. 9 Haziran 2010 tarihindeki seçimlerde Mark Rutte liderliğindeki Halkın Özgürlük ve Demokrasi Partisi (VVD), mecliste en fazla sandalyeyi almış, Job Cohen liderliğindeki İşçi Partisi (PvdA) ise ikinci olmuş, üçüncü parti de Geert Wilders liderliğindeki Özgürlük Partisi (PVV) olmuştur. Tüm görüşmeler bittikten sonra, Mark Rutte'nin VVD'si ile dördüncü sırada yer alan Hristiyan Demokrat Temyiz (CDA) koalisyon kurmuşlardır. Rutte Kabinesi'nin sloganı "Özgürlük ve Sorumluluk" olmuştur. Kabine, göçmenlerin daha iyi entegrasyonuna çalışmakta ve daha sıkı şartlar getirmektedir. Hollanda Mülteciler Konseyi, koalisyon anlaşmasını "mültecilerin dışlanması, makul olmayan şartların belirlenmesi ve insan haklarından mahrum eden önlemler" olarak tasvir edilen 'yaygın bir güvenlik atmosferi' olarak nitelendirmektedir (Boom vd., 2012, s. 1-2).

Yeni dönemdeki politika, 1990'ların paradigmasını çok yakından takip etmektedir. Ayrıca göçmenlerin Hollanda toplumuna kültürel adaptasyonu üzerinde daha fazla durmaktadır. Bu yüzden entegrasyon politikası önemli ölçüde daraltılmıştır. Bu politikada göçmenler Hollanda'ya gelmeden önce, Hollanda kültürü ve toplumuyla ilgili dil becerilerini ve bilgilerini kanıtlayan bir sınavı geçmekle yükümlüdürler. Kabul edildiğinde ise, yurttaşlık entegrasyon kurslarına uymak durumundadırlar. Bu açıdan yeni politika önceki on yıla göre önemli değişiklikler içermektedir (Callejo vd., 2007, s. 20-21).

Bu dönemde etkili olan siyasi partilerden biri olan Özgürlük Partisi (PVV), yeni bir partidir ve daha çok Geert Wilders ismiyle özdeşleşmiştir. Geert Wilders, göçmenlere ve islama karşıt bir politikacıdır. 22 Şubat 2006 tarihinde kurulan ve on yıldan fazla süre Hollanda'da büyük bir seçim gücü olan Geert Wilders'ın PVV'si (Partij voor de Vrijheid-Freedom Party-Özgürlük Partisi) 2006'da ulusal parlamento seçimlerinde oyların % 5,89'unu almıştır (Jannsen, 2015, s. 11). 2006 Kasım seçimlerinde, 150 sandalyeli Tweede Kamer'inde (Temsilciler Meclisi) 9 sandalye kazanmıştır. Ocak 2009'da PVV'nin koltukları sandıklarda 9'dan 20'ye çıkmıştır (Bekaroğlu, 2010, s. 149, 152, 153). 2010 yılındaki seçimlerde de VVD % 20,5 ile birinci parti olmuş, ancak Job Cohen liderliğindeki PvdA (İşçi Partisi) % 19,6 ile ikinci, PVV ise oylarını yükselterek % 15,4 ile üçüncü parti olmuştur (Jannsen, 2015, s. 12). 12 Eylül 2012 erken genel seçimlerinde, Mark Rutte liderliğindeki VVD % 26,6 ile 41 koltuk kazanıp birinci parti olurken, Diederik Samsom liderliğindeki İşçi Partisi PvdA % 24,8 ile ikinci olmuş, Wilders liderliğindeki PVV ise % 10,1 oy ve 15 sandalye ile üçüncü olmuştur. Ardından VVD ve PvdA koalisyon hükümeti kurmuş ve 2017 yılına kadar da ülkeyi yönetmişlerdir (Bayraklı ve Güngörmez, 2017, Erişim: 23.10.2018).

Wilders İslam'a ve göçmenlere karşıt bir politikacıdır ve bu yüzden dikkat çekmektedir. 16 Eylül 2015 tarihinde, meclisteki bütçe görüşmeleri sırasında mültecilerin kabulü politikalarına direnilmesi çağrısında bulunmuş ve bu çağrıdan sonra üst üste ayrılıkçı eylem ve hareketler meydana gelmiştir. Örneğin; 13 Ocak 2016 tarihinde Heesch şehrinde inşaatı devam etmekte olan bir mülteci kabul merkezine iki ölmüş domuz bırakılmıştır. 14 Mart'ta ise Suriyeli sığınmacıların evlerinin duvarlarına "Hoş gelmediniz" ve "Evinize gidin" şeklinde yazılar yazılmıştır (Valk, 2017, Erişim: 27.03.2018). Geert Wilders, 15 Mart genel seçimleri için de partisinin seçim kampanyasında Faslı göçmenleri ülkenin vatandaşlarını tehdit eden bir "pislik" olarak tanımlamıştır (Goldman, 2017, Erişim: 28.03.2018). Bu anlamda Wilders, göçmen karşıtlığı denildiğinde akla ilk gelen isim olmayı başarmıştır.

2017 yılı itibariyle Avrupa'daki ülkelerin çoğunda yerel ve genel seçimler gerçekleştirilmiştir. Aşırı sağ partilerin de nasıl bir performans gösterecekleri merak edilmiştir. Yılın ilk seçimi Hollanda'da 15 Mart'ta gerçekleştirilmiştir (Bayraklı ve Güngörmez, 2017, Erişim: 23.10.2018). Wilders'ın 15 Mart 2017 genel seçimleri için hazırlamış olduğu seçim programı ise yalnızca bir sayfadır. Genel anlamda PVV'nin programında göçe ve Müslümanlara yönelik alınacak olan önlemlerden söz edilmiştir. Ana hedef, "İslamsızlaştırma"dır ve bunun yanı sıra parti, İslam ülkelerinden gelmekte olan göçmenlere sınırların kapatılması gerektiği yönünde propaganda yapmaktadır. Ayrıca sığınmacılara verilen geçici ikamet izinlerinin de geri alınması gerektiğini belirtmişlerdir. Parti yönetimi ayrıca İslami okulların ve camilerin kapatılması, kadınların özellikle eğitim kurumlarında ve mahkemelerde olmak üzere tüm kamusal alanlarda başörtü takmasının engellenmesi ve Kur'an'ın yasaklanması gerektiğini düşünmekte ve bu yönde çalışmalar yapmaktadır (Valk, 2017, Erişim: 27.03.2018). Seçime giren partilerin geneli, Geert Wilders ile herhangi bir şekilde koalisyona yanaşmadıklarını açıkladıklarından dolayı Özgürlük Partisi, seçim sürecinde zor durumlar yaşamıştır (Bayraklı ve Güngörmez, 2017, Erişim: 23.10.2018). Wilders'ın bu tutumu Hollanda'nın diğer bütün sorunlarının göz ardı edilmesine sebep olmuştur.

Seçimlerde Mark Rutte'nin liderliğindeki Özgürlük ve Demokrasi için Halk Partisi (VVD) % 21,3 ile 33 sandalye kazanmış, PVV ise % 13,1 ile 19 koltuk kazanarak ikinci olmuştur (Özdemir, 2017, Erişim: 29.03.2018). 15 Mart 2017 seçimlerinden sonra kurulmuş olan hükümet ise Özgürlük ve Demokrasi için Halk Partisi (VVD), Demokrat 66 (D66), Hristiyan Birlik Partisi (CU) ve Hristiyan Demokratlar Birliği'nden (CDA) oluşan bir koalisyon hükümetidir (Sputnik, Erişim: 29.03.2018). Mark Rutte'nin III. kabinesinin sloganı ise, "Confidence in the future" yani "Gelecekte Güven" olmuştur (Pieters, 2017, Erişim: 29.03.2018). Hükümet kurulduktan sonra göçmenlere yönelik politikaların ne olacağı da merak konusu olmuştur ve hükümetin açıklamış olduğu programda mültecilerle ilgili olarak, kısıtlamalar ve sıkı yöntemlerin olacağından ve mültecilerin oturma izninin 5 yıldan 3 yıla düşürüleceğinden, süresiz oturma izninin de gerektiği durumlarda 2 yıl uzatıldıktan sonra verileceğinden ve oturma izni verilmeyenlerin ise en kısa zamanda sınır dışı edileceğinden söz edilmiştir (e-Dünya, Erişim: 29.03.2018). Burada da görüldüğü üzere her ne kadar Wilders seçimleri kaybetmiş olsa da yeni hükümet seçmenlerin vermiş olduğu oylardan

hareketle göç politikalarında katı bir tutuma devam edeceğini göstermiştir. Bu durum aşırı sağın iktidarda bulunmasa bile Hollanda göç siyasetine önemli etkilerde bulunduğunu ve politik olarak sürekli yükseldiğini göstermektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Göçle gelen kişiler gerek kültürleriyle gerekse de dilleri, fiziksel özellikleriyle gelmiş oldukları ülkede farklılık göstermektedir. Bu farklılıklar ırk ya da etnik köken kavramlarıyla açıklanabilir. Bu farklı kesimler bazı Avrupa toplumları tarafından özellikle de 11 Eylül 2001 terör saldırılarının ardından güvensizlik nedeni olarak görülmüştür. Nitekim 11 Eylül trajedisinde teröristlerin göç yollarını kullanmış olması göçmenlerin tehdit unsuru olarak görülmesinde önemli bir faktördür. Bu yüzden göçmenlere yönelik olarak dışlayıcı ve sert bir tutum Avrupa toplumlarında özellikle 2000'li yıllarda görülmeye başlamıştır. Yine bunun yanı sıra Avrupa ülkelerinin çoğunda işsizlik, suç gibi faktörlerin artışından da göçmenler sorumlu tutulmuştur. Bu ülkelerden hem İslamofobi hem de göçmen karşıtlığının bir arada görülebilmesi açısından Hollanda önemli bir ülke konumundadır.

Hollanda'da göç politikaları dört dönemde incelenmektedir. Öncelikle 1970'li yıllara kadar bir göçmen ülkesi olmayı reddetme eğilimi vardır. Bu yüzden Hollanda bir entegrasyon politikası uygulamamıştır çünkü çoğu göçmen grubunun özellikle de misafir işçilerin kendi ülkelerine geri döneceklerine inanılmıştır. Ancak öyle olmamış ve göçmenler ailelerini de getirmeye başlamıştır. Her ne kadar 1973 petrol kriziyle birlikte Hollanda işgücü göçü ve buna yönelik politikaları durdursa da göçmenlerin ailelerini getirme hakkı devam etmiştir. Çokkültürcülüğün hâkim olduğu 1980'li yıllarda, göçmenleri azınlık statüsünde görme durumundan kaynaklı Azınlıklar Politikası uygulanmıştır. Göçmenlerin kendi kimliklerini koruyarak entegrasyonları hedeflenmiştir. Politikalar daha çok istihdam alanlarında ve sosyal ortamlarda eşit fırsatların sağlanmasına odaklanmıştır. Bu dönemde göçmenlerden rahatsız olan bir kitlenin varlığı yavaş yavaş belirlemeye başlamıştır ancak aşırı sağ çok etkili değildir. 1990'lı yıllarda ise entegrasyon politikaları görülmüş, emek, konut ve eğitim gibi alanlara öncelik verilmiştir. Entegrasyon işgücü piyasasından kültürel boyuta geçmiştir. 1990'ların ortasında azınlıklar, aktif vatandaşlar olmaya teşvik edilmiş ve bu nedenle azınlıklar için Hollanda dili ve kültürü dersleri verilmiştir. Kültürel anlamdaki farklılıkların belirginleştiği 1990'lı yıllarla beraber, toplumun göçmen olanlardan memnun olmayan kesimini de harekete geçiren Aşırı sağ partiler bundan nemalanarak göçmenleri hedef tahtasına oturtmuştur.

11 Eylül saldırılarının ardından Avrupa'da aşırı sağ'ın yükselmesiyle beraber Hollanda'da da aynı şekilde aşırı sağ'ın yükselmesi söz konusu olmuş ve bu ise göç politikalarına yansımıştır. Özellikle de göçmenlerin geri dönmesini sağlamak adına çeşitli politikalar geliştirildiği görülmüştür. Özellikle Pim Fortuyn'un ardından Geert Wilders gibi liderlerin söylem ve tutumlarıyla beraber Hollanda'da göç konusundaki politikaların daha da radikalleştiği görülmüştür.

İslamofobi bu olaylarla birlikte gitgide gün yüzüne çıkmış ve Geert Wilders'in da oylarının artmasında etkili olmuştur. Her ne kadar Wilders, 15 Mart 2017 seçimlerinde ikinci parti olmuş ve koalisyon hükümetinde yer almamış olsa da toplumda çok büyük bir etki yaratmıştır. Aşırı sağ'ın yükselişi ile birlikte gerek Avrupa'da gerekse Avrupa özelinde Hollanda'da göç politikalarında radikal bir dönüşüm yaşanmış ve göçmen karşıtlığı, yabancı düşmanlığı belirgin bir hal almıştır.

Kaynakça

- Akıncı, B., Nergiz, A. ve Gedik, E. (2015). Uyum süreci üzerine bir değerlendirme: Göç ve toplumsal kabul. *Göç Araştırmaları Dergisi*, (2), 58-83.
- Alacahan, O. ve Duman, B. (2011). *İslamofobi: Kolektif bir korkunun anatomisi*, Sempozyum Tebliği, Sivas, 18-19 Kasım 2011.
- Alkan, U. (2015). Avrupa'da refah devleti ve göç ilişkisi: Refah şovenizmi örneği. *Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, 70(3), 751-768.
- Appleton, J. (2017). Assimilation or Integration: Migrants in Europe, *Redcliffe College*, Gloucester, Erişim adresi: https://encountersmissionjournal.files.wordpress.com/2011/08/appleton_-2011-03_integration_and_migration.pdf.
- Bayraklı, E. ve Güngörmez, O. (2017). Hollanda Parlamento Seçimleri ve Aşırı Sağın Yükselişi, *SETA Analiz*, Sayı:194, s.21, Erişim adresi: <https://setav.org/assets/uploads/2017/03/Analiz194.compressed.pdf>
- BBC Türkçe (2004). Hollanda'da tüm zamanların en büyük isyanı, Erişim adresi: http://www.bbc.co.uk/turkish/europe/story/2004/11/041116_fortuyn_greatest.shtml
- Bekaroglu, A. E. (2010). *The dutch, the un-dutch, and the semi-dutch: The politics of multiculturalism and muslim minorities in the Netherlands* (Doktora Tezi). Bilkent Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü, Ankara.

- Boom De J., Weltevrede, A., Seidler Y., Wensveen, van P., Snel, E. ve Engbersen, G. (2010). *Migration and Migration Policies in the Netherlands 2010*, Dutch SOPEMI-Report 2010, ss.1-2, Erişim adresi: <http://www.godfriedengbersen.com/wp-content/uploads/sopemi-2010.pdf>.
- Callejo Braquetas M.D.M., Mascarenas G., B., Penninx, R., ve Scholten, P. (2007). *Policymaking related to immigration and integration. The Dutch Case, Country Report on the Netherlands*, IMISCOE Working Paper: Country Report, Sayı:15, Amsterdam, Erişim adresi: <https://www.researchgate.net/publication/241883861>.
- Canatan, K. (2009). Avrupa toplumlarında çokkültürcülük: Sosyolojik bir yaklaşım. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 80-97.
- Castles, S. ve Miller J. M. (2008). *Göçler çağı-modern dünyada uluslararası göç hareketleri* (1. Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Centraal Bureau voor de S. (2017). Trends in the Netherlands, CBS, Erişim adresi: <https://www.cbs.nl/en-gb/publication/2017/26/trends-in-the-netherlands-2017>.
- Deutsche Welle (2016). Brexit İngiltere’de Irkçılığı mı Tetikliyor?, Erişim adresi: <http://p.dw.com/p/1JF8t>.
- Dünya Bülteni (2006). Paris’te olaylar yine patlak verdi, Erişim adresi: <http://dunyabulteni.net/index.php?aType=haber&ArticleID=5447>.
- e-Dünya (2017). Hollanda’da Yeni Koalisyon Hükümeti ve Beklentiler, Erişim adresi: <https://www.dunya.com/dunya/hollandada-yeni-koalisyon-hukumeti-ve-beklentiler-haberi-386323>
- Endres, N. (2018). Fortuyn, Pim (1948-2002), *glbtq*, Erişim adresi: http://www.glbqtarchive.com/ssh/fortuyn_p_s.pdf.
- Ersanilli, E. (2007). Focus Migration, Sayı:11, Kasım, s.6, Erişim adresi: <http://focus-migration.hwwi.de/The-Netherlands.2644.0.html?L=1>
- Euronews (2015). Paris’teki banliyö ayaklanmalarından 10 yıl sonra sosyal ayrımcılık sürüyor, Erişim adresi: <http://tr.euronews.com/2015/05/18/paris-teki-banliyo-ayaklanmalarindan-10-yil-sonra-sosyal-ayrimcilik-suruyor>.
- Ghillebaert, P. C. (2004). Miscasting Politicians in the Netherlands. What remains of the fellowship of Pim Fortuyn after a brief ruling time?, *European Consortium for Political Research*, Uppsala, s.3, Erişim adresi: <https://ecpr.eu/Filestore/PaperProposal/c2d76e37-b570-4fc4-8f38-7c4f5be63280.pdf>.
- Giddens, A. (2006). *Irki, Etniklik ve Göç*, Sosyoloji, (Çev. Işıl Bayar), İstanbul: Ayraç Yayınevi.
- Golder, M. (2016). Far Right Parties in Europe, Pennsylvania State University, *Annual Review of Political Science*, Cilt: 19, Mayıs.
- Goldman, R. (2017). Geert Wilders, a Dutch Nationalist Politician, Calls Moroccan Immigrants ‘Scum’, *The New York Times*, Erişim adresi: <https://www.nytimes.com/2017/02/18/world/europe/geert-wilders-netherlands-freedom-party-moroccan-immigrants.html>.
- Gordon, M. (1999). *Sosyoloji sözlüğü* (Çev: O. Akınhay ve D. Kömürcü). Ankara: Bilim Sanat Yayınları.
- International Organization for Migration, *Migration and History*, Cilt:1, Erişim adresi: http://www.rcmvs.org/documentos/IOM_EMM/v1/V1S03_CM.pdf
- Janssen, J. (2015). *Testing the success of Wilders’ Freedom Party in shaping the attitude and position of the Dutch government on European issues between 2009 and 2014* (Master Thesis), European Studies Berlin, The Postgraduate Programme of Berlin’s three leading Universities.
- Karaca, K. (2017). Fransa’da 2005 banliyö olayları korkusu, *Deutsche Welle*, Erişim adresi: <http://p.dw.com/p/2XUGJ>
- Köse, C. S. (2012). *Çokkültürcülük politikalarından entegrasyon politikalarına geçiş: Hollanda’daki türkiye kökenli göçmenler üzerine bir inceleme* (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Main, H. (2006). France and The Netherlands: Immigration, Assimilation, and Conflict, University of Washington, Mayıs, Erişim adresi: <https://digital.lib.washington.edu/researchworks/bitstream/handle/1773/2586/Heather%20Main.pdf?sequence=1>.
- Momers, C. ve Velthuis, E. (2010). Leaving The Netherlands-Twenty years of voluntary return policy in the Netherlands (1989-2009) (Edt: Esther van Zadel), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Kasım, s.41.
- Ortaylı, İ. (2006). *Genel Göç Olgusu*, Uluslararası Göç Sempozyumunda Sunulan Bildiri, Zeytinburnu Belediye Başkanlığı, Yayın No: 6, Haziran, İstanbul, s.19.
- Özdemir, Ö. (2017). Hollanda’da Başbakan Rutte, Wilders’ı nasıl yendi?, *BBC Türkçe*, Erişim adresi: <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-39287732>.
- Parsons A. C. ve Smeeding M. T. (2006). *Immigration and The Transformation Of Europe*, New York: Cambridge University Press.
- Penninx, R. (2005). *Dutch Integration Policies after the Van Gogh Murder*, Institute for Migration and Ethnic Studies, University of Amsterdam, January, Erişim adresi: <https://www.researchgate.net/publication/238512248>
- Perruchoud, R. ve Cross R. J. (2013). *Göç Terimleri Sözlüğü*, 2. Baskı, Uluslararası Göç Örgütü (IOM).
- Perspektif (2018). İngiltere’de Filistinli Öğrenciye Irkçı Saldırı, Erişim adresi: <http://www.perspektif.eu/2018/01/03/ingiltere-filistinli-ogrenciye-saldiri/>.
- Pınar, Ö. (2018). İtalya’da Irkçı Saldırı Sonrası Faşızım Karşıtı Büyük Gösteri, *BBC Türkçe*, Erişim adresi: <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43019312>

- Pieters, J. (2017). Confidence in the Future: New Dutch Government's Motto, *NLTİMES.NL*, Erişim adresi: <https://nltimes.nl/2017/10/09/confidence-future-new-dutch-governments-motto>
- Schnapper, D. (2005). *Sosyoloji düşüncesinin özünde öteki ile ilişki* (Çev: A. Sönmezay) (1. Baskı). İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Scholten, P. (2011). *Framin immigration integration: Dutch research-policy dialogues in comparative perspective*. IMISCOE Research, Amsterdam: Amsterdam University Press.
- Scholten, P. ve Holzhaacker, R. (2009). Bonding, bridging and ethnic minorities in the Netherlands: changing discourses in a changing nation, *Nations and Nationalism*, 15(1), 81-100.
- Spiecker, B. ve Steutel, J. (2001). Multiculturalism, pillarization and liberal civic education in the Netherlands, *International Journal of Educational Research*, 35, 294-295.
- Sputnik Haber (2017). Hollanda'da 225 gün sonra hükümet kuruldu, Erişim adresi: <https://sptnkne.ws/fMUc>.
- Taylor, C., Appiah A. K., Habermas, J., Rockefeller C. S., Walzer, M. ve Wolf, S. (2005). *Çokkültürlülük-tanınma politikası* (Edt: Cem Akaş, Haz: A. Gutmann) (2. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Türk Dil Kurumu, *Büyük Türkçe Sözlük*, Erişim adresi: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5c3512fc99c338.96182748.
- Unat A. N. (2002). Bitmeyen Göç-Konuk İşçilikten Ulus-Ötesi Yurttaşlığa, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Valk, Van D. I. (2017). 2016 Avrupa İslamofobi Raporu: Hollanda'da İslamofobi, *SETA ANALİZ*, Sayı:199, Nisan Erişim adresi: <https://setav.org/assets/uploads/2017/04/AnalizHollanda.pdf>.
- Yardım, M. (2017). Aşırı sağ ve çokkültürlülük: Avrupa'da ötekileştirilen "göçmenler". *Akademik İncelemeler Dergisi*, 12(2), 217-234.
- Zaslove, A. (2004). Closing the door? The ideology and impact of radical right populism on immigration policy in Austria and Italy, *Journal Of Political Ideologies*, 9(1), 99-118.
- Zaslove, A. (2004). The dark side of European politics: Unmasking the radical right. *Journal of European Integration*, 26(1), 61-81.

EXTENDED ABSTRACT

Migration, which is a phenomenon that can be handled with the birth of humankind, is the actual displacement of people from one place to another in a temporary, permanent, voluntary or obligatory way. In the early times, migration was mainly caused by hunger, war, geographical conditions and climatic conditions. Today, these reasons have become quite diversified and migration is needed due to many different reasons such as political, cultural, economic and religious reasons. In other words, as a situation that has been experienced since the past, migration is still an important issue. The concept of migration is quite different and complex. In short, migration can be defined as short-medium or long-term, permanent or temporary actions that take place from one place to another for various social, economic and political reasons.

The European countries which had been through a great destruction due to the wars in the 20th century, started to put up with immigration in order to eliminate this destruction and recover. However, the migration wave which started in this way increased after the family reunions.

With the increase of migration in Europe after World War II, the phenomenon of migration has become very important. As a result of this increase, European countries have signed a number of agreements in order to develop a common policy towards migrants and act around a common goal, as a member state of the European Union should be brought to a limit. In essence, these agreements include attitudes such as limiting the number of asylum seekers and protecting external borders rather than internal ones. Due to the increased security concerns in the aftermath of the Cold War, these agreements also paid particular attention to the absence of a security vulnerability and developed various visa and border control systems.

The security concern triggered by the impact of increased immigration following the Cold War led to the view that migrants were seen as a kind of security problem. In this process, immigrants who were not taken to Europe started to come to European countries by choosing illegal ways and this has become an issue for Europe. At this point, the member states of the European Union have sought to ensure the control of the external borders through joint agreements for asylum seekers and migrants.

At this point, the extreme right parties have included solid discourses on immigrants and have started to shape their policies accordingly. Especially the extreme right parties that have fed from xenophobia have been able to increase their votes recently.

In Europe, these have been a significant increase in the far-right ideology as far-right parties have increased their votes in the elections. The existence of xenophobia, islamophobia and racism in the extreme right's characteristics can be unsettling in terms of approaching immigrants. As a matter of fact,

the far-right parties can use these discourses and increase their votes. This situation creates a change in migration policies in Europe. In this study, Europe refers to the influx of migration in the West of Europe since the Second World War. Under the title of Recent History of Migration Waves in Europe, it has been explained how migration has increased in periods.

In the study, first of all, the concepts of Migration and Extreme Right are explained in terms of conceptual analysis and it is pointed out that extreme right is rising with increasing migration. Increased migration also causes differences in the policies implemented by countries. While some countries take a multicultural approach to immigrants, some countries may take a stand against accepting them. However, it is possible to say that attitudes towards migrants in Europe have changed negatively in recent years. Of course, the rise of the far-right parties and the far-right opinion in Europe is also influential in this. Many examples are also included in the study. The Netherlands is one of the countries where extreme right is seen, but it is also remarkable in terms of following many different policies. In this sense, this has become the subject of the study and it has deemed necessary to be examined. The Netherlands, whose policies have changed with the change of politicians in every period, is an important country where the far-right ideology has existed and acted. Especially with Geert Wilders, a period began in which extreme right has been strengthened and immigrants have been perceived as a serious problem in the country. Discourses and attitudes reveal this situation.

The aim of this study is to show the transformation of the migration policies by the extreme right in Europe and the political nutrition of the extreme right through xenophobia in this transformation context through the case of The Netherlands.